

شناسنامه ماده:

ساعات هفتگی	نوع واحد	واحد	نوع ماده	عنوان ماده	کد ماده	دوره		
۱	نظری	۱	اصلی	ادب جاهلی ۱		کارشناسی		
							رشته	تفسیر
							روش تدریس	القایی - خودخوان - تحقیقات کتابخانه ای
							تعریف ماده	بررسی و فهم معانی نظم و نثر دوره جاهلی
							اهداف ماده	۱- آشنایی طالب العلم با اسالیب لغت عرب در بیان و خصوصیات اشعار جاهلی ۲- ایجاد توان فهم متون و قواعد و وجوه بلاغی آن ۳- آشنایی با برخی ادباء، شعراء و خطبای عرب معروف قبل از اسلام ۴- افزایش توانایی دایره لغت ۵- تطبیق لغات و عبارات متن مورد نظر با قرآن کریم ۶- تلاش جهت تطبیق قواعد صرف و نحو و بلاغه بر متون مورد نظر
							دستاورد آموزشی	پس از اتمام این ماده طالب العلم باید از ویژگی های زیر برخوردار باشد ۱- فهم متون ادب جاهلی و تجزیه و ترکیب آنها ۲- توانایی استشهاد و استناد به نصوص جاهلی در فهم قرآن ۳- شناخت بعضی ادباء، شعراء، خطباء و حکمای معروف آن دوران

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	تجزیه و ترکیب و وجوه بلاغی	٪۱۰	٪۱۵	
۲	حفظ نظم و نثر	٪۱۵	٪۲۵	
۳	فهم متن	٪۱۵	٪۲۵	
۴	لغات و ریشه یابی آن	٪۱۰	٪۱۵	
۵	تطبیق با آیات	٪۱۰	٪۲۰	

مراجع و مصادر:

۱- تاریخ الادب العربی، حنا فا خوری - تهران، منشورات توس، چاپ دوم ۱۳۸۰هـ.ش.
۲- تاریخ الادب العربی، عمر فروخ.
۳- تاریخ الادب العربی، احمد حسن زیات، بیروت، دارالقلم للملایین، الطبعة السابعة ۱۹۹۷م.
۴- تاریخ آداب العرب احمد رافعی.
۵- تاریخ آداب العرب، مصطفی صادق الرافعی، بیروت، دار الکتب العلمیه، الطبعة الاولى ۱۴۲۱هـ.ش - ۲۰۰۰م.
۶- تاریخ الادب العربی، (الادب القديم) د. عمر الفروخ، بیروت، دار القلم للملایین، الطبعة السابعة ۱۹۹۷م.
۷- العصر الجاهلی، د. شوقی ضیف، قم منشورات ذوالقربی، چاپ اول ۱۴۲۶هـ.ق.
۸- العمده فی محاسن الشعر و آدابه، ابن رشیق القیروانی، تحقیق: محمد عبدالقادر، بیروت، دار الکتب العلم، الطبعة الاولى ۱۴۲۲هـ.ق - ۲۰۰۱م.
۹- شرح المعلقات العشر و أخبار شعرائها، الشنقیطی، بیروت دار الکتب العلمیه، الطبعة الثالثة ۱۴۲۳ هـ ق ۲۰۰۳م.
۱۰- شرح المعلقات السبع للزوزنی، الحسین بن أحمد بن الحسین الزوزنی، دار احیاء التراث العربی، الطبعة الأولى ۱۴۲۳هـ - ۲۰۰۲م.
۱۱- فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال، محمد علی طه الدرہ، دمشق، مکتبه الرازی، الطبعة الاولى ۱۹۸۶م.
۱۲- شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات، ابوبکر محمد بن قاسم الانباری، قاهره، دار المعارف، الطبعة السادسة ۲۰۰۵م.

- ۱۳- جمهوره الخطب العربیه ، احمد زکی صفوت، بیروت، المكتبه العلمیه.
- ۱۴- مختارات من روائع الادب العربی (العصر الجاهلی) احمد فاضلی، تهران، منشورات سمت، چاپ اول ۱۳۸۱هـ.ش.
- ۱۵- الأغانی، أبی الفرج الأصفهانی، دار الفكر - بیروت، الطبعة الثانية، تحقیق: سمیر جابر، عدد الأجزاء : ۲۴.
- ۱۶- الامالی، ابوعلی قالی، بیروت دارالکتب العربی.
- ۱۷- عقد الفرید ابن عبد ربه الاندلسی، تحقیق: د. عبد الحمید التحینی، بیروت دار الکتب العلمیه، ۱۴۰۴هـ.ق - ۱۹۸۳م.
- ۱۸- جمهوره الامثال، ابوہلال عسکری، بیروت، صیدا المكتبه العصریة ۱۴۲۶هـ.ق - ۲۰۰۵م.

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدریس
۱	اهمیت خواندن ادب جاهلی برای فهم کلام خدا، تعاریف: ادب، تاریخ ادب، جاهلی، عرب، لغت، عصور ادبیات عرب،	تاریخ الادب العربی حنا فاخوری - تاریخ الادب العربی ج ۱ عمر فروخ تاریخ الادب العربی حسن زیات العصر الجاهلی شوقی ضیف توجه: اوائل فصل اول هر کتاب
۲	انواع نثر: نثر مرسل و نثر فنی: خطابه، حکمت و امثال، رسائل	تاریخ الادب العربی ج ۱ عمر فروخ تاریخ الادب العربی حسن زیات العصر الجاهلی شوقی ضیف تاریخ آداب العرب احمد رافعی ج ۱
۳	تعریف شعر، ویژگی های شعر جاهلی، اغراض شعر جاهلی : مدح، هجو، وصف، فخر و حماسه، رثاء، غزل و تشبیب ، حکمت و امثال و معرفی امهات مصادر ادب جاهلی	تاریخ الادب العربی ج ۱ عمر فروخ تاریخ آداب العرب احمد رافعی ج ۱ تاریخ الادب العربی حنا فاخوری - محاسن الشعر وآدابه ابن رشیق قیروانی اوائل فصل اول هر کتاب
۴	بیوگرافی امرؤالقیس، معرفی معلقه ی او و آیهت از مطلع معلقه توجه: برابر با روش تدریس تعیین شده تدریس شود.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۶۵. فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدره . شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری.
۵	آیات معلقه امرؤالقیس ۶ تا ۳.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۶ و ۷ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدره . شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری.
۶	آیات معلقه امرؤالقیس ۷ تا ۱۰.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۸ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدره . شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری.
۷	آیات معلقه امرؤالقیس ۱۱ تا ۱۴.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۹ و ۱۰ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدره . شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری.
۸	آیات معلقه امرؤالقیس ۲۰، ۱۹، ۱۵ و ۲۱.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۱۲، ۱۰ و ۱۳ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدره . شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری.
۹	آیات معلقه امرؤالقیس ۴۴ تا ۴۷	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۲۳، ۲۲ و ۲۴ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدره .

شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری.		
شرح معلقات سبع زوزنی ص ۲۶، ۲۵ و ۲۷. فتح الكبير المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ . شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری.	ابیات معلقه امرؤ القیس ۵۴، ۵۳ و ۵۵.	۱۰
جمهوره الخطب العربیه ، احمد زکی صفوت، ج ۱ ص ۳۸ و ۳۹ مختارات من روائع الادب العربی (العصر الجاهلی) احمد فاضلی ص ۱۹۶ تا ۱۹۸.	معرفی قس بن ساعده ایادی و شرح، خطبه او در بازار عکاظ .	۱۱ و ۱۲

* توجه: شماره ابیات و صفحات بر اساس ترتیب کتاب شرح معلقات سبع زوزنی، چاپ دار الکتب العلمیه، بیروت ۱۹۷۱ می باشد.